# Skolmat

Ett hungrigt barn har svårt att koncentrera sig, lära sig och prestera i skolan.

Därför är skolmaten en viktig del av skoldagen. Skollunchen ska ge eleverna energi att orka med undervisningen och bidra till god hälsa och välbefinnande.

Dessvärre får vi återkommande rapporter från föräldrar, elever och skolpersonal om att många barn regelbundet väljer bort skolmaten. Det är också tydligt om orsaken till varför detta sker: politiska detaljkrav om ekologisk och vegetarisk mat och en centralt bestämd matsedel lägger krokben för skolköken som inte får möjlighet att göra sitt jobb. Den centraliserade matsedelns ambitioner om att introducera nya smaker och råvaror för eleverna är välmenande men när resultatet blir att många elever väljer bort skolmaten måste man tänka om.

Det socialdemokratiska och moderata styret har dessutom beslutat att centralisera hela måltidsverksamheten och anställa ett stort antal nya chefer i syfte att detaljstyra verksamheten ytterligare. Vi befarar att detta kommer att öka andelen barn som inte äter maten i skolan ännu mer.

---

## Ett hungrigt barn lär sig sämre

När elever hoppar över lunchen påverkas inte bara deras hälsa. Skolmåltiden har stor betydelse för koncentration, välmående och möjligheten att ta till sig undervisningen.

För många barn är skollunchen dagens viktigaste måltid. Skollunchen ska ge eleverna energi att orka fokusera och delta i undervisningen. Elever som äter ordentligt har bättre förutsättningar att koncentrera sig och prestera i skolan.

---

## Det viktigaste är att maten äts

Det viktigaste måttet på en lyckad skolmåltid är inte vad som står på matsedeln utan om eleverna faktiskt äter maten.

För Liberalerna är målet enkelt: det viktigaste är att maten äts och att den är nyttig. Vi tycker också det är bra om maten är klimatsmart. Mer detaljreglering än så behövs inte från politiken. Istället för att bygga upp en dyr centraliserad chefsorganisation för flera miljoner kronor per år som Socialdemokraterna och Moderaterna nu gör vill vi låta skolköken få göra sitt jobb, utan politisk detaljreglering.

Skolköken behöver inte fler riktlinjer om hur många procent av maten som ska vara ekologisk, vegetarisk eller om man ska servera fisk på måndagar eller tisdagar. Den högt ställda ambitionen om att eleverna ska

lära sig prova på nya smaker och råvaror är berömvärd men i praktiken fungerar det inte.

Vi tror inte att bättre skolmat skapas genom fler chefsled, större administration och ökad detaljstyrning från kommunhuset. Goda måltider skapas av engagerade medarbetare som ges förtroende att fatta beslut nära verksamheten och nära de elever som maten är till för.

---

## Hög kvalitet kräver resurser

Precis som undervisningen påverkas skolmåltiderna av kommunens prioriteringar. Om kvaliteten ska kunna förbättras krävs att kommunen prioriterar skolans verksamheter högre. Bra skolmat är inte en kostnad. Det är en investering i elevernas hälsa, lärande och framtid.

Under flera år har Järfällas skolor fått allt mindre pengar till skolverksamheten jämfört med våra grannkommuner. Utvecklingen har gått så långt att Järfällas skolor nu har tredje minst pengar per elev i hela landet (kostnad/elev åk1-9, SKR 2024). De låga anslagen drabbar inte minst skolmaten. Därför har vi föreslagit en rejält satsning på mer pengar till Järfällas skolor.

---

## Vanliga frågor om skolmat i Järfälla

### VARFÖR VILL LIBERALERNA FÖRBÄTTRA SKOLMATEN?

Därför att hungriga elever har svårare att koncentrera sig, lära sig och prestera i skolan.

### VAD ÄR VIKTIGAST – NÄRINGSINNEHÅLL ELLER SMAK?

Båda delarna är viktiga. Skolmaten ska vara näringsrik, men den måste också vara så god att eleverna faktiskt äter den. I dag saknas mål om att få fler barn att äta maten.

### HUR VILL LIBERALERNA FÖRBÄTTRA SKOLMATEN?

Genom högre kvalitet, större elevinflytande, bättre måltidsmiljöer och större frihet för skolköken att själva utforma matsedeln och bestämma över inköpen.

### VARFÖR VILL LIBERALERNA STOPPA CENTRALISERINGEN AV SKOLKÖKEN?

Därför att vi tror att kvalitet skapas nära verksamheten. Mer administration och fler chefer ger inte bättre skolmat.

### VARFÖR ÄR MÅLTIDSMILJÖN VIKTIG?

Ljudnivå, stress och trivsel påverkar hur mycket eleverna äter och hur de upplever skolmåltiden.

### VARFÖR ÄR SKOLMATEN EN SKOLFRÅGA?

Därför att elever som äter ordentligt får bättre förutsättningar att koncentrera sig och lyckas i undervisningen.

---

## Liberalerna Järfällas politik för skolmaten i korthet

- Skolmaten ska vara god, näringsrik och uppskattad av eleverna
- Barnen ska äta skolmaten
- Högre kvalitet på skolmåltiderna
- Mer inflytande för eleverna
- Lugnare och tryggare matsalar
- Tillräckligt med tid att äta
- Skolmåltiden ska ses som en del av elevhälsan
- Stoppa byråkratiseringen av skolköken
- Mer frihet för kökschefer och måltidspersonal
- Mindre centralstyrning och färre administrativa nivåer
- Barnens behov ska alltid komma först
- Skolan ska prioriteras högre i kommunens budget